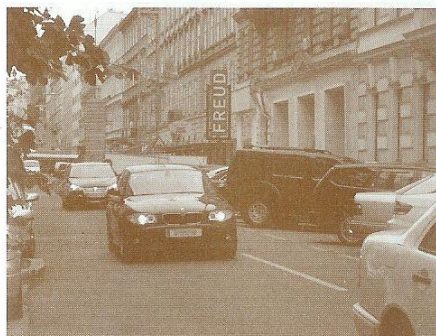

Een therapeut met vakantie in Wenen bezocht het Freudhuis

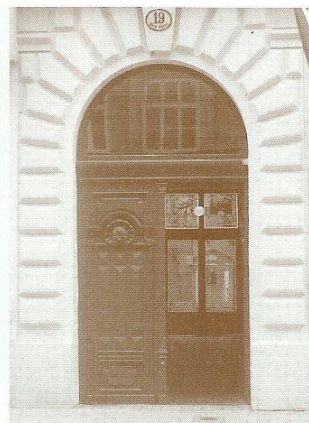
Een fotoreportage

1. 3.

Ik ga op zoek naar de praktijkwoning van Sigmund Freud in de Berggasse, hartje Wenen. Een goede buurt, veel dokters... nog steeds. Het doet me wat om hier te wandelen met de gedachte dat Freud hier over de straatstenen liep terwijl hij mijmerde.

Ik neem jullie mee naar binnen in nummer 19... Stel je voor dat je hier als cliënt kwam aankloppen... In feite waren er heel wat begoede mensen onder de patiënten van Dr. Freud. Een van hen, een prinses Bonaparte uit

Parijs, maakte veel amateur-filmpjes van de familie die hier te bezichtigen zijn en die best leuk zijn om de mens Freud wat te leren kennen.

5. De hal en de wachtkamer zijn de twee kamers die nog origineel bewaard zijn. De sofa uit de werkkamer staat ergens in Londen. Hier de attributen van de graag reizende Freud.

2.

Hier had de familie Freud haar laatste verblijfplaats van waaruit ze via Parijs naar Londen vluchtten voor de nazi- vervolging. Het is een ruim appartement op de eerste verdieping. Hier woonde en werkte ook de dochter van Freud, Anna, en de ongehuwde zus van zijn vrouw Martha, Minna. Een kleine familiegemeenschap dus.

Wir (...) sind dazu geführt worden, zwei Arten von Trieben zu unterscheiden, jene welche das Leben zum Tode führen wollen, die anderen, die Sexualtriebe, welche immer wieder die Erneuerung des Lebens anstreben und durchsetzen.

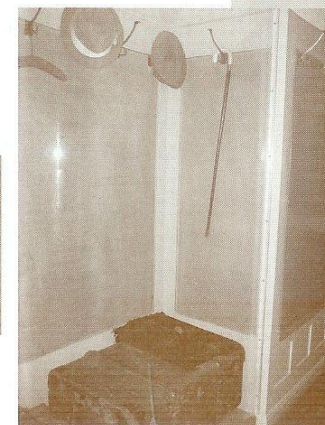
Sigmund Freud, *Jenseits des Lustprinzips*, 1920

4.

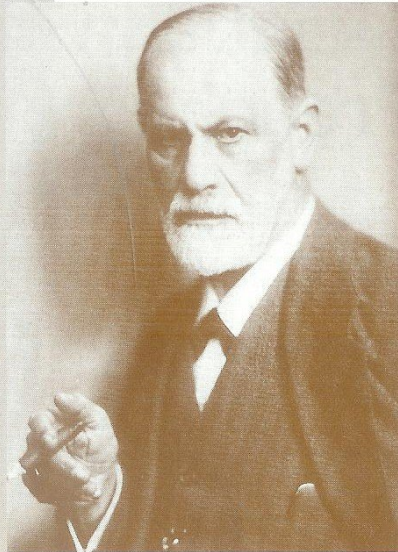
Letters op de muren... waar hebben we dat nog gezien...?

"Dit leidt ertoe, dat we twee soorten driften onderscheiden, de ene soort die het leven naar de dood wil voeren, de andere soort, de seksuele driften die steeds weer de hernieuwing van het leven nastreven en doorzetten."

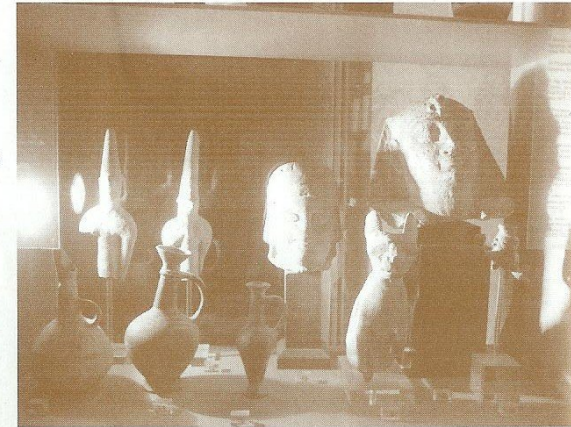
Sigmund Freud, *Jenseits des Lustprinzips*, 1920.

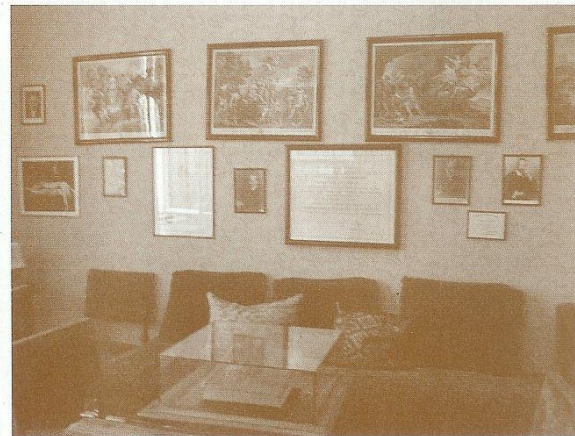
Een fotoreportage

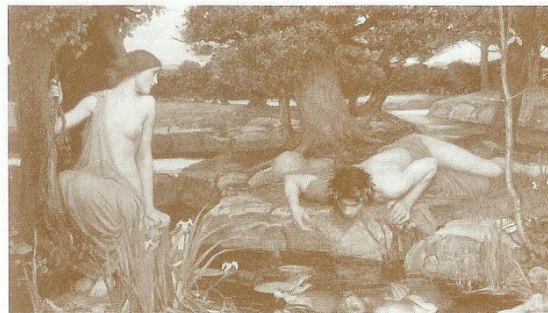
7. Opvallend zijn allegorische etsen van de vier elementen: aarde, water, vuur en lucht, een beeltenis van Mozes, het bekende romantische schilderij van de nachtmerrie van Henry Fuseli uit 1781... dat een gedrocht voorstelt op een mooie slapende vrouw in een lang wit kleed. In de praktijkruimte aan de muur een foto van Charcot die de hypnose demonstreert van een hysteric in een grote aula.

6. Freud was volgens de gids van het museum verslaafd aan drie dingen: sigaren roken, reizen maken en antieke beeldjes verzamelen. De laatste twintig jaren van zijn leven leed hij aan kaakbeenkanker en keek hij er telkens naar uit dat de wonde voldoende geheeld zou zijn om zijn sigaar terug te kunnen opsteken. Hij had ook een stevige cocaïneverslaving en experimenteerde met het product. Hij trachtte de morfineverslaving van een vriend te bestrijden met coca, maar dit mislukte.

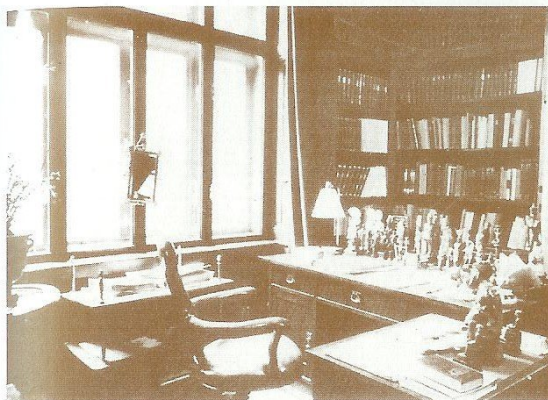

8. Hier een klein deel van de grote verzameling – meer dan 3000 stuks – van Freuds antieke beeldjes en kleinoden. Freud had de gewoonte om zijn cliënten de verhalen te vertellen van antieke goden en mythische figuren die volgens hem toepasselijk waren op de levensloop van de mensen die hij voor zich had. Hij nam hen dan mee in de geschiedenis door hen de beeldjes te laten zien. Therapie met verhalen en symbolen...

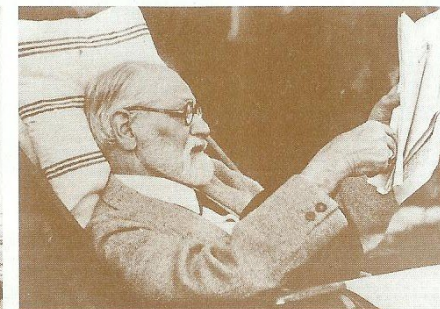
10.

In 1914 schreef Freud over narcisme. Hij gebruikte hiervoor de mythe van Narcissus, de jonge knaap die verliefd werd op zijn eigen weerspiegeling in het water. Toen hij zich met zijn spiegelbeeld wilde verenigen, verdrong hij. Narcisme hoort volgens Freud tot de - in wezen beschermend bedoelde - doodsdriften, die hier doorschieten en pathologisch worden, omdat de Ander waarmee men relateert, niet een echte Ander is, maar zichzelf.

9.

De werkkamer van Sigmund, met een bijzondere stoel die voor hem persoonlijk ontworpen was. Hij had rugklachten en had de gewoonte om met een been over de armleuning te hangen. In deze kamer van het museum kan je muziek beluisteren van de zangeres Yvette Guilbert, waar Freud van hield, naast zijn enige radiointerview en een discussie tussen zijn tijdgenoten Elias Canetti en Theodor Adorno. Van Anna Freud is er een lezing in audioformaat.

11.

Een foto van Freud op latere leeftijd, terwijl hij de

krant leest. De jongste dochter van zijn zes kinderen, Anna, ging in analyse bij hem, wat wij vandaag allicht niet kosjer zouden vinden, en vulde haar vaders werk aan met pedagogische inzichten gestoeld op zijn basiswerken. Ze schreef een belangrijk werk over de afweermechanismen.

Het is de cliënte en tevens familievrindin - ook een vandaag ongeoorloofde combinatie - prinses Bonaparte, die de familie hielp te ontvluchten via Parijs. In feite heeft deze vlucht meer dan een derde van het totale familiekapitaal gekost om te 'mogen' vertrekken. De zussen van Freud die zijn achtergebleven in Wenen hebben niet lang daarna de dood gevonden. Freud heeft zich gevestigd in Londen, maar heeft ook daar niet zo lang meer geleefd, hij overleed aan de gevolgen

van zijn aanslepend carcinoom.

De tentoonstelling geeft een levendig beeld van deze man en zijn gezin en zelfs de hond waar hij dol op was. Ondanks het feit dat we hem vandaag af en toe een seksist vinden en zijn denkbeelden niet meer volgen, maakte deze man toch een begin met vele nu klassiek geworden theorieën, droominterpretatie, gesprekstherapie en werken met verhalen. Ik bewonder zijn pionierszin in het enorm klassieke Wenen van die tijd. Dagdagelijkse psychologische termen als vrije associatie, bewustzijn, verdringing, neurose, instinct, ego, id, onbewuste, bevrediging, Oedipuscomplex, Freudiaanse verspreking, Eros en Thanatos, danken hun bestaan aan de geschriften van Sigmund Freud.

Christel Brughmans

Een foto van Freud